

Синдикално

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 217 • мај-јун 2022 • Година XXII • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

- Републички одбор о Анексу ПКУ
- Ирис Стантић Миљачки најбољи наставник бивше Југославије
- Интензивна међународна сарадња

У међувремену...

Пише: Валентина Илић

После више од две године борбе са епидемијом и специфичним условима живота и рада, ширење вируса је ослабило до те мере да се живот полако враћа у нормалу. Вероватно је у питању више фактора - дејство вакцина, слабљење вируса, али и стицање колективног имунитета. Међутим, сукоб у Украјини и даље траје и не назире се крај, па смо из једне глобалне кризе ушли у другу.

Нова криза се највише одражава на стандард становништва, на бројна поскупљења енергената и робе широке потрошње, а самим тим и на раст инфлације. Повећање цене рада које је добила просвета, већ је nestало у мору поскупљења, а једнократна помоћ је само обновила проблем са материјално-социјалним положајем просветних радника.

У претходна два месеца водили смо редовне активности: у мају је одржана седница Председништва, у јуну редовна седница Републичког одбора образовања у Пожаревцу и Врању, којима смо присуствовали. О овим активностима детаљније пишемо у овом броју.

Неколико пута смо се обраћали ресорном министарству у вези са следећим проблемима: проблем са исплатом једнократне помоћи запосленима у предшколским установама, захтев за достављањем текста предлога Анекса ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, који је упућен мејлом, а посебно смо упутили допис Влади и надлежним министарствима са захтевом за преговорима о повећању цене рада. Све наведене дописе објављујемо у овом броју.

Поред светске економске кризе, присутни су и проблеми са завршетком избора и конституисањем Народне скупштине и избором Владе. Иако су избори били почетком априла, не постоје реалне шансе да влада буде изабрана до краја септембра или касније. Зато је и комуникација са ресорним министарством у прекиду и нема воље са њихове стране да се проблеми решавају. Све је стало, па и социјални дијалог. Из тог разлога још нисмо добили текст Анекса ПКУ за основне и средње школе и домове ученика.

Присуствовали смо састанцима наших окружних одбора у Пожаревцу и Врању. Састанци су били изузетно корисни, посебно јер је у Врању седници присуствовао и колега Александар Николић, наш представник у Посебној групи при МПНТР за решавање технолошких вишкова. Он је детаљно објаснио начин функционисања Посебне групе и радних подгрупа по школским управама и указао на важност добре комуникације између председника синдикалних организација са председником Окружног одбора и размене кључних информација о вишковима и слободним радним местима.

За предстојеће лето, закључили смо уговор са "Барцино турсом", у којем се нашим члановима омогућавају посебне цене са попустом за

летовања у земљи и иностранству. У обом броју објављујемо и редовне текстове из међународне активности нашег синдиката, као и два прилога на које смо посебно поносни. То је текст о колегиници из Суботице, која је добила награду за најбољу наставницу бивше Југославије. Колегиница Ирис Стантић Миљачки ради у ОШ "Владимир Назор" у Ђурђину и члан је Синдиката образовања Србије. Други текст се налази на последњој страни, на којој представљамо наше нове организације. Уз велико ангажовање руководства РЦ у Пожаревцу формирана је нова синдикална организација у ОШ "Бранко Радичевић" у Голупцу са више од 50 чланова. Сигурни смо да је ово тренд који ће се наставити и у другим општинама у Србији.

Дискриминација је недопустив чин

Председнику Србије Александру Вучићу, Влади и Министарству државне управе и локалне самоуправе је 8. јуна упућен допис Синдиката образовања

Србије у којем су упозати са чињеницом да делу запослених у предшколским установама није исплаћена једнократна помоћ упркос препоруци Владе:

СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР

11000 Београд, Дечанска 14 б, тел/факс 3233-229, ж.р. 355-101175-84; www.sind-obr.org.rs

**ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ
И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ**

Поштовани,

Према информацијама којима располажемо, локалне самоуправе у Шапцу, Лозници, Лесковцу, Врању, Бујановцу, Прешеву, Дољевцу, Белој Паланци, Смедеревској Паланци, Новом Пазару, Пријепољу, Крушевцу, Лалову, Богатићу, Беочину, Бечеју, Темерину, Кули, Врбасу, Чоки, Инђији, Новом Саду и Суботици, нису исплатиле једнократну помоћ запосленима у предшколским установама, по препоруци Владе од 28. априла 2022. године.

Синдикат образовања Србије, позивајући се на Устав, Закон о раду и ЗОСОВ, напомиње да је оваква врста дискриминације једног дела запослених у предшколском васпитању и образовању, недопустив.

Тражимо од вас да се, у циљу поштовања једнаког третмана и вредновања сваког посла, пронађе начин и изнађу средства из буџетских резерви, која ће бити усмерена на све запослене који су током трајања пандемије учинили све да систем буде одржив, па и по цену сопственог здравља и здравља својих породица.

Извештај са седнице Републичког одбора

Пише: Миодраг Камперелић

Седница Републичког одбора Синдиката образовања Србије одржана је 17. јуна у Београду у присуству 36 чланова овог тела. На дневном реду седнице су биле верификација новог члана Републичког одбора, измена Одлуке о броју броју, структури и начину избора чланова одбора делатности предшколских установа за период 2020/21. - 2025/26. године, актуелна ситуација у образовању, избор члана Већа Савеза самосталних синдиката Србије из Синдиката образовања Србије, избор чланова Организационог одбора Спортских сусрета за 2022. годину, избор чланова за Посебну и радне подгрупе за технолошке вишкове и друго.

Након усвајања Записника са претходне седнице Републички одбор је верификовао мандат новом члану из Врања Игору Николићу. Он је у РО заменио председника Окружног одбора образовања за Пчињски округ Наска Петрушевића, који је отишао у пензију. За нову председницу Окружног одбора образовања за Пчињски округ изабрана је Мерлин Трајковић, која је члан Републичког одбора од почетка мандата из Одбора делатности предшколских установа.

На седници Одбора делатности предшколских установа, која је одржана 25. марта, донета је одлука да Републичком одбору буде предложена измена Одлуке о броју, структури и начину избора чланова одбора делатности предшколских установа за период 2020/21 - 2025/26. године у члану 3, где је уместо пред-

ставнице из ПУ Деспотовац, одређења представника из ПУ Петровац. Републички одбор је једногласно усвојио предложену измену.

Након разматрања актуелне ситуације у образовању закључено је да ресорном министарству буде поднесена иницијатива за преговоре о закључивању ПКУ за високо образовање, да се тражи хитно достављање текста Анекса ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, а уколико до тога не дође, да буде затражено ангажовање Агенције за мирно решавање радних спорова. Од Министарства ће бити затражено и преиспитивање законитости Уредбе о коефицијентима за запослене у студентском стандарду, а посебно утврђивање накнаде за звања запослених у предшколским установама.

Уместо колеге Зорана Ивковића, који је отишао у пензију, Републички одбор је изабрао колегиницу Биљану Благојевић за члана Већа СССС испред Синдиката образовања Србије.

На седници Председништва предложени су чланови Организационог одбора Спортских сусрета Синдиката образовања Србије за 2022. годину. Републички одбор је једногласно изабрао следеће чланове Организационог одбора: Александар Николић, Јовица Манојловић, Зоран Дробњаковић, др Чедомир Барош, Раде Ерцег, Данијел Ђорђевић, Маргита Петковић, др Бранко Миљановић, Светлана Илић и Слободан Јовичин.

Као и сваке године, Републички одбор бира наше представнике у Посебној и радним подгрупама по школским управама за распоређивање технолошких вишкова. За ову школску годину изабрани су досадашњи представници. Пензионисаног колегу Наска Петрушевића заменила Мерлин Трајковић као заменица члана у ШУ Лесковац, затим Драгана Јовановић је заменила Јадрана Николића као заменика члана у ШУ Ниш, а Даринка Бајкић је изабрана за заменика члана за ШУ у Пожаревцу.

Седница Председништва СОС

Пише: М. Камперелић

Седница Председништва Републичког одбора СОС одржана је 27. маја у Београду. Тема састанка је био Анекс ПКУ за основне и средње школе и домове ученика. Иако су из ресорног министарства стигла уверавања да ће коначан текст предлога Анекса бити упућен на адресу Синдиката, на жалост, до седнице Предлог није стигао.

У телефонском разговору с господином Милошем Благојевићем из МПНТР, добијена је информације да су предлози СОС прихваћени, осим предлога за повећање минулог рада са 0,4 на 0,5% по години стажа и утврђивања топлот оброка и регреса. С обзиром на то да текст Анекса није добијен, о том документу није било расправе.

С обзиром на то да је колега Зоран Ивковић отишао у пензију СОС треба да изабере новог члана у Већу СССС. На седници је предложена Биљана Благојевић, председница Градског одбора образовања Београда, док је писаним путем Председништво СОНК Војводине предложило колегу Радета Ерцега. Након дискусије Председништво је једногласно предложило колегиницу Биљану Благојевић за члана Већа СССС.

Председништво је утврдило термин одржавања седнице Републичког одбора за 17. јун, док ће седница Одбора делатности високог образовања бити одржана у септембру, а седница Одбора делатности основних и средњих школа у августу, заједно са седницом Републичког одбора.

Председништво је одлучило да Влади Србије упути допис са захтевом да једнократна помоћ буде исплаћена свим запосленима у предшколским установама и да, с тим у вези, буде донета одлука која ће обавезати локалне самоуправе да то реализују.

Поред тога договорено је да Влади Србије и надлежним министарствима буде упућен допис са захтевом за разговорима о повећању цене рада у образовању и то у светлу нових поскупљења и раста инфлације у првих пет месеци ове године. Колега Александар Николић је на крају говорио о проблемима у функционисању Посебне групе за технолошке вишкове и предложио да буде одржан састанак у Врању.

Одржане седнице окружних одбора

Пише: М. К.

Током маја и јуна, одржане су седнице окружних одбора образовања (ООО) за Браничевски округ у Пожаревцу и за Пчињски округ у Врању. На позив председница ових одбора, седницама је присуствовала председница СОС Валентина Илић са сарадницима.

Седница ООО Браничевског округа одржана је у 25. маја у пожаревачком Дому културе. Председница СОС Валентина Илић је говорила о актуелној ситуацији у образовању. Она је навела активности Републичког одбора у вези са закључивањем Анекса ПКУ за основне и средње школе и домове ученика и о једнократној помоћи просветним радницима. С тим у вези она је рекла да СОС од ресорног министарства очекује коначан предлог текста Анекса са одредбама које су прихватила надлежна министарстава, о чему ће РОС заузети став на наредној седници и да је на интервенцију нашег синдиката исплаћена једнократна помоћ за запослене у образовању. Међутим, као и раније, настали су проблеми са исплатом помоћи, јер је нису добили сви запослени у предшколским установама. По закључку Владе дата је "препоруча" да помоћ запосленима у ПУ буде исплаћена само ако је од локалне самоуправе нису добили. То су искористиле бројне локалне самоуправе, јер наводно немају правни основ за исплату - односно траже одлуку. Синдикат се поново обратио надлежним државним органима са захтевом да хитно донесу одлуку која ће обавезати све локале да исплате помоћ. У наставку седнице председница Окружног одбора је информисала чланове о формирању нових синдикалних организација у Пожаревцу и Голупцу и верификовани су мандати новим члановима Одбора. Чланови РЦ по општинама су поднели усмени извештај о стању са распоређивањем технолошких вишкова. Председница Одбора Маргита Петковић је навела нове проблеме са набавком угља у овој години, јер постоји опасност да, због кризе са енергентима, Костолац ове године неће испоручивати угља за становништво. Још није званично заузет став и у наредном периоду се очекују информације из Костолаца.

У вези са Спортским сусретима СОС у Кладову, договорено је да у најкраћем року буду достављени спискови заинтересованих, како би на време уплатили котизацију.

У Врању је 9. јуна одржана седница ООО Пчињског округа. Нова председница Одбора Мерлин Трајковић је позвала председницу РОС, а седници је присуствовао и колега Александар Николић из Лесковца, члан Председништва, РОС и Посебне групе при МПНТР за решавање технолошких вишкова.

Централна тема састанка је била унапређење комуникације између председника синдикалних организација са председником ООО и нашим представником у Посебној групи у циљу бољег решавања проблема са распоређивањем технолошких вишкова у Пчињском округу. Колега Александар Николић је укратко објаснио систем рада у подгрупи за ШУ Лесковац и у Посебној (Централној) групи у Београду. Уз детаљну процедуру за рад председника синдикалних организација, он је нагласио да је од изузетног значаја стална комуникација између наших председника и право-времено достављање информација, као и достављање документације за решавање проблема са распоређивањем технолошких вишкова.

Чланови ОООО из Врања, Бујановца, Прешева, Владициног Хана и других општина су у дискусији навели низ проблема са директорима и локалом због непоштовања, како ПКУ тако и позитивних закона који регулишу област образовања.

Сомборски синдикалци на нивоу задатка

Пише: Душанка Ђурувија

У Крупњу су, од 27. до 29. маја, одржани 4. Спортски сусрети у организацији Покрајинског одбора СОС, на којима је учествовала осамнаесточлана екипа Сомборца из шест установа.

Председница Одбора за образовање града Сомбора СОС Душанка Ђурувија била је чланица Организационог одбора. У оквиру Игара одржан је и семинар, којем су присуствовали чланови синдиката образовања и мађарског синдиката. Тема семинара је била размена искустава у функционисању система образовања у обе земље за време и после пандемије корона вируса. Презентације и активна дискусија уродиле су резултатом - заједничким ставовима и закључцима за унапређење наставе у условима *online* наставе.

После едукативног дела на ред је дошао и онај много забавнији - тродневни спортско-забавни. Уз музику, дружење, шалу и забаву учесници су се такмичили у многим дисциплинама: фудбал, кошарка, одбојка, закуцавање ексе-ра, надрвачење конопца, пливање, боћање и тенис.

Било је врло забавно изаћи на мегдан традиционално пријатељски настројеним представницима Сремских Карловаца, Новог Сада, Алибунара, Кикинде, Бачке Паланке... Фер-плеј, толеранција и солидарност и овај пут су били

основна начела радничких спортских игара Синдиката образовања Србије. Резултати су важни, али много мање од основних начела нашег синдиката који егзистира дуже од једног века.

Већ се радујемо радничким играма на републичком нивоу, које ће бити одржане у Кладову средином септембра. Три пута здраво за учеснике Игара!

СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР

11000 Београд, Дечанска 14/6, тел./факс 3233-229, ж.р. 355-101175-84; www.sind-obr.org.rs

**ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА**

Поштовани,

Прошло је више од месец дана од како је Влада донела закључак о исплати једнократне помоћи запосленима у образовању у износу од 10 хиљада динара. Иако је комплетан образовни систем функционисао у последње две године у време пандемије, помоћ је селективно исплаћена, јер је нису добили сви запослени у просвети.

Запосленима у предшколским установама, који су поднели огроман терет у периоду пандемије, Влада није наменила помоћ, већ само онима који нису добили ништа од локалне самоуправе. Синдикат образовања Србије је тражио да се једнократна помоћ исплати свим запосленима у просвети од предшколског до високог образовања, без обзира са ког нивоа се финансира. Међутим, помоћ још увек није исплаћена у бројним локалним самоуправама, због тога што је Влада дала "препоруку" локалу да се помоћ исплати.

Због свега наведеног, Синдикат образовања Србије тражи од Владе Републике Србије да се под хитно донесе одговарајућа одлука која ће обавезати све локалне самоуправе да исплате наведену једнократну помоћ запосленима у предшколским установама, као делу просветног система од изузетног значаја.

С поштовањем,

СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР

11000 Београд, Дечанска 14/6, тел./факс 3233-229, ж.р. 355-101175-84; www.sind-obr.org.rs

**ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА**

Поштовани,

По званичним подацима Републичког завода за статистику, просечна плата у образовању у марту је била за 9% нижа од републичког просека. Повећање зарада од јануара за 7% је већ сада обезвређено инфлацијом и порастом цена енергената и основних животних намирница.

Солидарну помоћ која је дата запосленима у образовању у износу од 10 хиљада динара, видимо као минималну и као први део помоћи која ће бити исплаћена просветним радницима у овој години. Иако је комплетан образовни систем функционисао у последње две године у време пандемије, помоћ је селективно исплаћена, јер је нису добили сви запослени у предшколским установама, који су поднели огроман терет у претходном периоду, због тога што Влада даје "препоруке" локалу да се помоћ исплати.

Држава није показала жељу да системски реши проблем са зарадама у просвети, јер је до 2025. године одложена примена платних група и разреда, а више од 30% запослених прима минималну зараду.

Због свега наведеног, Синдикат образовања Србије тражи хитне преговоре о повећању цене рада и решавању других важних проблема запослених у образовању.

С поштовањем,

Бољи положај васпитача могућ и без измене КУ и прописа

Пише: Весна Пфлуг

Неоспорно је да васпитачи у предшколском васпитању и образовању имају важну улогу у обликовању будућих ученика и студентата развијањем њихових способности да савладају све образовне задатке и изазове које пред њих ставља заједница у којој расту.

УЛОГА ВАСПИТАЧА

Пред децом, која долазе у предшколску установу је период живота отворених могућности за овладавање и развијање капацитета и вештина од којих ће зависити њихова будућност. Због тога, професија васпитача је јединствена и заснована на сложеним компетенцијама. Васпитач треба да има унапред одређену визију детета, које се обликује кроз већ одређену праксу вртића.

Васпитач пред собом добија дете са јединственим могућностима и правом да се оне уваже. Дете реагује својим целим бићем, а реакција детета од квалитета његовог говорног, интелектуалног, емоционалног и социо-моторног развоја. Дете у овом периоду развоја треба да буде припремљено да постане активни учесник заједнице вршњака и одраслих којој припада, а васпитач треба да га усмери на живот у тој заједници.

Не треба посебно да се наглашава да је улога васпитача незаменљива. Због овако комплексне и одговорне улоге васпитача, Синдикат сматра да, у оквиру реалних могућности друштва, треба вредновати овај значај и допринос васпитача. Висина плате васпитача у установи треба да буде у корелацији са степеном школске спреме конкретног васпитача.

ПРАВНО МЕСТО ВАСПИТАЧА

Због тога прво да погледамо како је положај васпитача у предшколској установи обрађен кроз законске и подзаконске акте:

- Чланом 140. ЗОСОВ ("Службени гласник РС", број 88/2017, 27/2018 - други закон, 10/2019, 27/2018 - други закон, 6/2020 и 129/2021) - образовање наставника, васпитача и стручних сарадника - је прописано да наставник, васпитач и стручни сарадник јесте лице које је стекло одговарајуће високо образовање: 1) на студијама другог степена (мастер академске судије, мастер струковне студије, специјалистичке академске студије и то: 1) студије другог степена из научне односно стручне области за одговарајући предмет, односно групе предмета и 2) студије другог степена из области педаго-

шких наука или интердисциплиних или интердисциплинарне, мултидисциплинарне, трансдисциплинарне студије другог степена, које комбинују целине и одговарајуће научне научне, односно стручне области или области предшколских наука. То је и лице које је стекло образовање на основним студијама у трајању од четири године по прописима који су уређивали високо образовање до 1. септембра 2005.

- Чланом 141. истог закона је прописано да послове васпитача у предшколској установи може да обавља лице са стеченом одговарајућом високим образовањем на студијама првог степена, студијама другог степена, студијама у трајању од три године, вишим образовањем, односно са одговарајућим средњим образовањем у складу са посебним законом.

- Чланом 39. Закона о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник РС", број: 18/2010, 101/2017, 113/2017, други закон, 95/18 - други закон, 10/2019, 86/2019 - други закон, 157/2020 - други закон, 123/2021 - други закон и 129/2021) је прописано да послове васпитача може да обавља лице које испуњава услове прописане Законом и има образовање: 1) са децом узраста од шест месеци до две године - лице које има средње образовање - медицинска сестра васпитач, а са децом узраста од две до три године - лице које има средње образовање, медицинска сестра и лице које има одговарајуће више образовање, односно одговарајуће високо образовање на студијама првог степена (основне струковне судије или специјалистичке струковне студије на којима се оспособљава за рад са децом јасленог узраста - васпитач; 2) са децом узраста од три године до полака у школу - лице које има одговарајуће више образовање, односно одговарајуће високо образовање на студијама првог степена (основне струковне студије, основне академске студије или специјалистичке струковне студије), или на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, или мастер струковне студије, односно на на основним студијама у трајању од најмање четири године по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године - васпитач у складу са Законом).

- Чланом 6.б Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама ("Службени гласник РС", број: 44/2001, 48/2021 и 123/2021 - други закон) је прописано

да је васпитачу, стручном сараднику и секретару у предшколском васпитању и образовању одређен коефицијент у висини од 17,32, **под условом да има стечено образовање у степену предвиђеном чланом 140. ЗОСОВ.**

КРОЗ НАЦИОНАЛНИ ОКВИР

Према Националном оквиру квалификација Србије, који је усвојио Упоредну табелу нивоа образовања, нивои образовања се вреднују: 6.1 (ОАС - 180 ЕСПБ, ОСС - 180 ЕСПБ), као и више образовање у трајању од две до три године студија (ССС) и први степен факултета завршен до 2005. године (ССС); 6.2 (ОАС - 240 ЕСПБ), као и специјалистичке струковне студије И степена (ССС - 180+60 ЕСПБ), стечене у складу са Законом о високом образовању који је важио до 7. 10. 2017. године и више образовање са специјализацијом у трајању од годину дана (ССС); 7.1 (ИАС, максимум 360 ЕСПБ, Мастер академске студије, (180+120 или 240+60 ЕСПБ), мастер струковне студије (120 ЕСПБ); основне дипломске студије у трајању од четири до шест година (до 2005. године - ССС) и специјалистичке струковне студије другог степена (ССС 180+60 ЕСПБ), стечене у складу са Законом о високом образовању који је важио до 7. 10. 2017. године; 7.2 специјалистичке академске студије (САС 60 ЕСПБ); специјалистичке студије у трајању једне до две године (до 2005. године) и магистарске судије у трајању до две године (до 2005. године) и 8. докторат студије (ДС 180 ЕСПБ) и докторат наука (до 2005. године).

На основу напред наведене законске и подзаконске регулативе проистиче да послове васпитача у предшколској установи, зависно од узраста детета може да обавља лице које има одговарајуће образовање, чији је минимум, односно максимум прописан члановима 140. и 141. ЗОСОВ и чланом 39. Закона о предшколском васпитању и образовању. Систематизација радних места у установи треба да буде усклађена са позитивним прописима и потребама установе. Другим речима, да ли ће се при обрачуну плате примењивати коефицијенти 17,32, или други коефицијент прописан Уредбом, зависи од акта о систематизацији радних места у установи, односно од радног места на које је запослено лице распоређено и да ли му се за то радно место тражи ниво образовања дефинисан као ниво 7.1 и 7.2 по Упоредној табели нивоа и врсте образовања НОКС.

Ирис Стантић Миљачки најбољи наставник бивше Југославије

Пише: Лаура Раос

На 4. Конференцији “Асоцијације најбољих наставника ЕХ YU”, одржаној од 26. до 29. маја у Сарајеву, титулу најбољег наставника, међу 27 овогодишњих добитника, заслужила је и учитељица Ирис Стантић Миљачки која 20 година ради у Основној школи “Владимир Назор” у Ђурђину, месту крај Суботице.

Поменута асоцијација је организација настала пре шест година, а самоиницијативно су је основали просветни радници како би се међусобно подржавали, усавршавали и постављали нове стандарде у професији. Кажу, да би издвојили оне који се труде, јер се наш образовни систем највише ослања на добру вољу и ентузијазам, па су на изглед сви исти. У конкуренцији су васпитачи, учитељи, наставници и професори из свих шест држава са простора бивше Југославије, а утврђено је 27 критеријума веома широког спектра од којих кандидати за признање треба да испуњавају што више.

Ирис је својим радом, квалитетним и продуктивним учешћем на семинарима, конференцијама, пројектима, радионицама обезбедила улазак у ужи избор за титулу најбољег наставника и тако се ове године нашла у Сарајеву на 4. Конференцији.

- Било је то једно јако лепо и емотивно искуство - преноси своје утиске Ирис.

- У сали је било више од две стотине изабраних најбољих колега и сви смо знали да било ко да је изабран неће бити погрешно. И фасцинантан је тај моменат, та атмосфера где смо сви спремни да неко други добије то приз-

Њена деца путују соларним системом и ходају по месецу, колеге кажу да са својим ученицима чуда ствара, а она на то скромно одговара да “само” јако воли свој посао

нање и где ти је само важно што си тамо, што си упознао те фантастичне људе, остварио са њима контакт, добио нове идеје и инспирацију. Тиме си већ итекако награђен. Титула ту дође као шлаг на већ добијеној торти. А онда, када ти тих две стотине најбољих од најбољих од срца аплаудира што си баш Ти изабран да добијеш признање, осећаш се јако добро, јер су препознате све те године и сати које си уложио не очекујући, наравно, ништа посебно. Али морам признати да тај осећај да си

вреднован и цењен коначно стварно доста значи - искрена је Ирис.

Одувек је желела да буде учитељица.

- Никако не потцењујем друге послове, али за мене је ово најважнији, најкомплекснији и најлепши посао на свету. Учитељица деци преноси прва знања из језика, математике, природе, ликовног, физичког и при том живи и брине њихове мале животе, усмерава их, учи вредностима. Посматрам прваке као чудо природе, јер они ту за веома кратко време пређу један дуг период развоја човечанства - каже Ирис.

Скромно још каже да се труди да деца науче паметно да користе савремену технологију и разне апликације. Колеге и директорица је максимално подржавају, али и сама себи сваког месеца одреди буџет колико сме да потроши на додатна наставна средства.

- Некад ми се чини да бих целу плату тако потрошила. Учествујем на разним семинарима, укључена сам у бројне пројекте и радионице. Све то ме додатно инспирише, увек се чује и види нешто ново што отвори неке нове идеје. Нарочито ми је интересантна област интегративна амбијентална STREAM настава и примена савремених технологија, посебно имерзивних.

Иако настоји да држи корак с временом, Ирис и даље највише воли креду и таблу и када деци пажњу држи својом појавом, гласом, причом. Тада саму себе види као доброг наставника.

Преокупације и обавезе

Колегица Стантић Миљачки је: сарадник је Завода за унапређење образовања и васпитања; на листи је сарадника Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања и стручних лица за евалуацију уџбеника; евалуирала је многе уџбенике и рецензент је неколико; била је водитељ семинара “Дигитална учионица и Дигиталне компетенције наставника”; била је излагач на Паневропској конференцији образовања; представник Балкана на Светском самиту образовања ове године; аутор и реализатор стручног скупа “Планирање и израда уџбеника”; сарадник на пројекту “Суперхероји и моћна наука”; ове године и коаутор једне радионице; сарадник Синдиката на пројектима; амбасадор Светске конференције у образовању; члан Организационог одбора Међународне конференције “Савременог образовање 2022”; сарадник Међународне бискупске конференције на изради уџбеника; члан Балканске наставничке мреже; ради разне међународне пројекте...

Трендови на тржишту рада и млади наставници

Пише: Борка Вишнић

Институт за Централно - европске радне студије припремио је анализу ангажовања и активности младих чланова у синдикатима, као и активности у образовном сектору у име својих младих чланова. Резултат је мапирање које укључује квалитативне и квантитативне налазе, примере добре праксе и препоруке, засноване на погледима оних који јесу и оних који нису у синдикату.

Из перспективе оних који нису у синдикату, налази говоре о недостатку информација о улози синдиката, а препоручује се охрабривање младих чланова и локалних синдикалних лидера у ангажовању младих кроз обезбеђивање различитих облика подршке: финансијска подршка; менторство; истраживање комуникационих канала и њихово коришћење на иновативан начин да би се приближили младима; објашњавање да су млади чланови интегрални део синдиката и да постоји платформа за младе чланове да буду укључени у планирање политика и доношење одлука.

Позитивна чињеница је да четвртина младих наставника који нису у синдикату желе да буду редовни чланови, а једна петина су активни

чланови синдиката. Препорука је да ти наставници буду подржани у одлукама, а њихово члановство озваничи и процес регистрације поједностава, да им се обезбеди добродошлица и уводни семинар, да се одмах укључе у активности које се баве њиховим проблемима.

Поред тога, 22 одсто наставника изван синдиката, активни су у неформалним групама или активностима које представљају њихове интересе, поред синдиката. Тај налаз може се употребити да се одреди ако се неформалне активности преклапају са активностима синдиката да се сугеришу заједничке снаге, а уколико те групе представљају интересе наставника другачије да се добије инспирација за сопствене активности.

Уколико се анализирају налази о младим наставницима који су синдикално организовани, уочава се да они очекују да буду више укључени у процес доношења одлука у организацији, посебно у развијању стратегије и акционим плановима. Зато је потребно подржати структуру младих у организацији, као независно тело са сопственом структуром, планом рада и буџетом. Потребно је успоставити транспарентан процес и

механизми како укључити организацију младих у тела која доносе одлуке, развити јасна правила о томе како се односе одлуке; повећати компетенције и одговорност органа младих дајући им регуларна права гласа, задатке и иницијативе.

Такође, истакнуто је да млади чланови синдиката преферирају синдикалне активности које се баве конфликтима на радном месту и зато их треба подржати у решавању интерперсоналних сукоба и унапређења метода решавања конфликта, на одговарајући и благовремен начин.

Младима, без обзира да ли су чланови синдиката, треба додатна подршка у различитим областима њиховог професионалног рада, те синдикати могу да их подрже тиме што ће заступати њихове професионалне интересе који се односе на професионалну аутономију и политику баланса рада и слободног времена.

Синдикати треба да прикупљају информације о потребама и приоритетима младих чланова, уз отворену дискусију и позивање и нечланова, као и транспарентно представљање како су резултати дискусија укључени у програме активности.

СОБ: Надметање и добра забава

Пише: Р.С.П.

Спортски сусрети Синдиката образовања Београда одржани су 18. јуна на спортским теренима Саобраћајно-техничке школе у Земуну.

Колегинице и колеге из Грађевинске школе са Звездаре, земунске Саобраћајно-техничке школе, Машинске школе "Радоје Дакић", барајевске Основне школе "Кнез Сима Марковић" и београдског Ученичког центра, њих око седамдесет, надметали су се у одбојци, кошарци, стоном тенису, малом фудбалу, шаху и пикаду.

Укупни победник Сусрета је екипа Основне школе "Кнез Сима Марковић" из Барајева.

Нова председница Синдиката образовања Београда Биљана Благојевић добро се снашла и на задатку овакве врсте, с обзиром на то да први пут организује Спортске сусрете. Велику помоћ у томе, по-

чевши од гостопримства, пружиле су јој колегинице и колеге Саобраћајно-техничке школе са директором на челу. Подршку Биљани Благојевић дала је и комплетна редакција "Синдикалног пера" предвођена

председником СОС Валентином Илић.

Лепо време, добро расположење и дружење учесника улепшали су овај дан.

Атрактивнија наставничка професија?

Пише: Б. В.

У Букурешту је 30 и 31. маја у организацији европског синдиката образовања ETUCE и послодавца у образовању EFEE одржан субрегионални семинар у оквиру заједничког пројекта о јачању социјалног дијалога у образовању “Ка оквирном плану акције о атрактивности наставничке професије кроз ефикасан социјални дијалог у образовању”. Домаћин скупа, највећи румунски синдикат образовања FSLI је на почетку рада организовао наступ деце из Украјине, која су се у избеглиштву укључила у образовани систем Румуније.

Током рада семинара представљени су резултати истраживања у светлу садашњих и будућих изазова за европске образовне системе. Током 2018. усвјена је заједничка декларација социјалних партнера о значају и вредности наставничке професије у инклузивним образовним институцијама усмерених на ученике. Циљ је био да се промовишу и унапређују структуре и јачају капацитети социјалног дијалога у будућим околностима.

Учесници из 15 европских земаља су имали прилику да чују и излагање румунског министра образовања и представнике најважнијих институција које се баве образовањем у Румунији. Професор Хауард Стивенсон, који се више година бави истраживањем наставничке професије, истакао је да се низак ниво атрактивности наставничке професије може објаснити и демо-

графским факторима, инвестицијама у образовање и приоритетима националних политика. Недостатак финансија и административно оптерећење наставника могу се означити као главни разлози напуштања професије. Ипак, успешно руковођење и квалитетна настава могу да буду мотивациони разлози останка наставника у професији.

Излагања учесника су се управо односила на начине повећања мотивације наставника и атрактивности професије - побољшани радни услови, више плате и могућност обуке, менторски програми и друго. Учесници су анализирали будући профил наставника и

захтеве који се постављају пред наставнике и ученике у вези са одрживом заштитом животне средине.

У дискусији је истакнуто да је потребно више времена посветити оснаживању наставничких вештина, дигиталној писмености и јавном финансирању професионалног развоја. Такође, наведени су и психолошки ризици и стрес, поготово током протеклих година пандемије. Улога руководства школе била је предмет посебне расправе, а нарочито је било речи о улози рада наставника на интеграцији деце миграната у образовни систем, јер су школе прва места на којима мигранти улазе у ново друштво.

СОС представник Балкана на конгресу FENPROF

Пише: Б. В.

Председница Синдиката образовања Србије мр Валентина Илић и потпредседница проф. др Марина Миленковић присуствовале су, од 12. до 14. маја, 14. Конгресу највећег португалског синдиката образовања FENPROF. Наш Синдикат је био једини представник целог Балкана и бивших југословенских република на овом најзначајнијем догађају седам уједињених Синдиката.

Град Висау на северу земље је право мало наслеђе културе 15. века, традиције производње вина, а иза вековне архитектуре скривен је сјај индустријски развијеног севера. Слоганом “luta va continua” (борба се наставља) у сали са приближно 1.500 делегата и више од 140 гостију из ЕУ и Јужне Америке, а у духу снаге солидарности и заједништва како јужњаци само могу да покажу, истакнути су проблеми: лоши услови рада у целом јавном сектору, најниже плате у ЕУ, утицај COVID на лош квалитет образовања...

Суштински исти проблеми присутни су на целом старом континенту.

СССС на Конгресу Генералне федерација рада Белгије

Пише: Биљана Пејовић

Генерална федерација рада Белгије (FGTB), уз присуство готово 1.500 делегата и иностраних гостију у Бриселу је, од 1 до 4. јуна ове године, одржала Конгрес. У име Савеза самосталних синдиката Србије у његовом раду учествовала је Валентина Илић, потпредседница Већа.

Две године након што је пандемија COVID-19 захватила свет чини се да белгијско друштво постепено улази у "нову нормалу". Међутим, у земљи додатно погођеној инфлацијом, нараста незадовољство радника и грађана изазвано наглим скоком цена гаса (139,5%) електричне енергије (49,7%) основних животних намирница и драстичним падом куповне моћи. Питање хитне измене Закона о зарадама (из 1996. године) за коју је покренута петиција (готово 100.000 потписника), питање повећања минималца са 9,65 евра нето по сату на 14 евра (2.300 евра месечно), подизања нивоа пензија на 1.500 евра минимум до 2023. године, скраћења радног времена на четири радна дана недељно, квалитета запошљавања, синдикалних слобода и права на штрајк и многа друга питања, покренула су серију штрајкова у Белгији. Одржани су протести широм земље 24. марта, 22. априла, 13. маја и 31. маја, када су синдикати јавних служби, које су изнеле терет пандемије, у страху од рецесије паралисали европску престоницу захтевајући додатне мере ради одржања куповне моћи грађана. Слоган је увек био исти "платама је потребан ваздух."

У таквим околностима Конгрес је одржан уз мото "Заједно смо јачи".

Овом импозантном скупу, одржаном у "Експо центру", претходио је међународни семинар у организацији FGTB Института за синдикалну сарадњу (IF-SI).

Први део семинара био је посвећен дужности компанија да поштују људска права и животну средину током производње. Корпоративна одговорност је неопходна да би свака карика у ланцу поштовала достојанствен рад. У овом контексту представљене су две студије, једна о Колумбији, а друга о рударском сектору у Демократској Републици Конго. Пре свега, радило се о подсећању на улогу државе које су прве у стању да приморају компаније да поштују права радника. Истовремено, прецизирана је улога синдикалног покрета и синдикалне сарадње у унапређењу и поштовању синдикалних и људских права.

Други део био је посвећен синдикалним слободама. Присуство многих

званичника међународних синдиката омогућило је преиспитивање кршења права и слобода у различитим државама, посебно у Демократској Републици Конго, Мароку и Колумбији, као и да се поново потврди важност стварања мреже упозорења на европском и међународном нивоу. Селена Карбонеро, савезна секретарка FGTB, затим је сагледала ситуацију у Белгији, нагласивши да се синдикална права погоршавају, као што је наведено у најновијем извештају Међународне конфедерације синдиката. Податак који посебно изненађује је да се у Белгији, у срцу демократске Европе, синдикалци због штрајка хапсе и осуђују. Белгијски касациони суд је недавно потврдио пресуду за 17 синдикалаца из Пон д Шерат, осуђених на условне казне затвора, јер су учествовали у штрајку који је прекинуо саобраћај на аутопуту.

У уводном делу Конгреса, који је отпочео 2. јуна, делегате су поздравили председника Тијерија Бодсона, и генералну секретарку Миранду Уленс. Такође, присутнима се путем видео поруке обратио Гај Рајдер, одлазећи генерални директор МОП, а скупу је присуствовао и обратио се Оливер Ропке, председник радничке групе у Европском економско-социјалном комитету.

Радни део Конгреса, првог дана, осмишљен је тако да су након презентације резолуције Конгреса, која представља кључни документ о будућим активностима организације, сваку тематску област пратиле дискусије делегата о проблемима са којима се суочавају у својим организацијама.

Другог дана на Конгресу се обратио Лука Висентини, генерални секретар ЕКС, који је у уводу говорио о утицају пандемије COVID -19 на свет рада, о производњи и дистрибуцији вакцина, посебном значају система безбедности и здравља у условима пандемије и по-

треби да сви буду заштићени. У том контексту се и на овогодишњој Међународној конференцији рада, која је у току у Женеви, улажу напори да се безбедност и здравље на раду уврсти у Декларацију о темељним принципима и правима на раду. Висентини је нагласио да је једна од лекција које смо научили у пандемији да неолиберални економски модел не познаје праведну расподелу и да се синдикати морају борити за одрживију економију, креирање квалитетних радних места, праведну транзицију, климатску и енергетску, уз поштовање људских права. Социјални модел мора се поново изградити, што подразумева креирање новог социјалног уговора, снажну социјалну заштиту за све, стабилан пензиони систем, достојанствен рад, зараду, самим тим и достојанствен живот.

"Синдикални покрет је прва одбрана демократије, а демократија се брани очувањем мира. Боримо се против сваке врсте дискриминације, за мир, демократију и једнак третман" - нагласио је Висентини.

Шаран Бароу, генерална секретарка МКС, нагласила је да се синдикати данас у свету боре за повећање зарада, за квалитетне јавне службе, родну једнакост, бољи положај жена, против сваке врсте дискриминације.

"Поздрављам борбени дух FGTB који се залаже за правду, за достојанство рада и зарада, бољу социјалну заштиту. Борба за универзалну социјалну заштиту не сме да престане" - закључила је Бароу.

Делегати Конгреса су након спроведених избора и гласања о смерницама будућег рада, потврдили мандат старом руководству и тиме председнику Бодсону и његовом тиму указали поверење да води организацију у следећем четворогодишњем периоду.

Професионализација наставника - пут ка јачању професионалног статуса

Пише: Б. Вишнић

Семинар ЕТУСЕ о атрактивности наставничке професије, одржан је у Букурешту 30. и 31. маја ове године. Објављујемо излагање, које је припремљено у Синдикату образовања Србије.

Једну од кључних улога у процесу образовања има наставник. То је чињеница која се често заборавља или занемарује. Током пандемије COVID 19 је управо то дошло до изражаја, видљиво за све актере образовног процеса.

- Квалитет наставника јесте основни чинилац укупног квалитета образовања.

- У Србији не постоји развијен систем формирања наставника као посебне професије (само на Учитељским факултетима за ниже разреде у основном образовању).

- На такозваним наставничким факултетима се у ствари образују биолози, физичари, филолози, а не наставници за те дисциплине (само на Хемијском факултету има наставнички смер, а ускоро и на Биолошком факултету).

- Зато је професионализација наставника, односно формирање наставника као посебне професије за сваку област у школским програмима, кључни чинилац подизања квалитета наставника, што је истакнуто и у закључцима и препорукама Одбора за образовање САНУ о стању, перспективи и улози образовања у развоју Србије.

- То подразумева:

а) акредитацију посебних програма за образовање наставника (који повезују изучавање области за коју се наставник образује и изучавање знања која чине специфичност професије наставника (психолошка, дидактичка, методичка, докимолошка и др).

б) дефинисање мера за професионални развој наставника - од иницијалног образовања, увођења у професију, квалитетан систем стручног усавршавања, систем стручног напредовања (са напредовањем у систему плата). Адекватан професионални развој треба да прати и

адекватан систем вредновања рада наставника.

в) увођење система платних разреда за све оне који се финансирају из буџета, што значи подизање плата у образовању. Запослени у образовању у већини имају високо образовање, тиме би се и повећала мотивација за рад у овој професији.

- Кораки ка професионализацији и улога синдиката: У току је рад на систему квалификација и утврђивање стандарда квалификација у оквиру НОКС, који је усклађен са европским системом квалификација. За те потребе основана је Агенција за квалификације и формирана Секторска већа, чији су чланови представници државних институција, послодаваца и синдиката из одређених области.

- У рад Секторског већа за образовање укључени су представници свих регистрованих синдиката образовања, који активно доприносе дефинисању и реализацији програма рада. До сада су пописане све активне и пасивне квалификације које се сврставају у образовање, а у току је рад на изради елабората стандарда квалификација за две најзначајније квалификације за образовни систем - васпитач у предшколској установи и предметни наставник. За васпитаче је предлог спреман за даљу расправу и одлучивање, док је код предметног

наставника управо проблем у дефинисању места и начина стицања знања и компетенција потребних за ово занимање.

- Након усвајања стандарда квалификација, то ће бити основ за дефинисање и наставних планова и програма високошколских институција које образују васпитаче и наставнике.

- Овај значајан посао требало би да допринесе уједначавању стандарда у професионалном формирању наставника

- Наставник не спада у категорију регулисане професије (као нпр. фармацеути, адвокати), али треба да буде стандардизована професија, која ће и тиме стећи додатни аргумент за унапређење материјалног положаја наставника. Поред уједначених критеријума за професионално формирање наставника, озбиљност друштва у овој области би значила и признање значаја наставника за укупан квалитет образовања и друштво у целини.

- Па да се и на овај начин боримо да просечна плата запослених у образовању буде макар иста као и за све друге запослене. А не као што је сада: за март месец 2022. просечна плата свих запослених у Србији била је 74.664 динара (635 Евра), а у образовању 68.471 динар (582 Евра).

**Синдикално
Перо**

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ ● Телефон: (011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● Е-mail: obrazovanje@sindikatsr.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штамп: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- . - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм Месечно.
ISSN 1451-7574 = Синдикално перо
COBISS.SR-ID 120073740

ОШ „Бранко Радичевић” у Голупцу

Као матична школа, у новој згради, почела је са радом 1. септембра 1986. године. Зграда Школе је модерне архитектуре и веома лепо опремљена. Школу тренутно похађа 207 ученика.

Издвојена одељења одредбама Статута Школе чине јединствену целину. Организациона структура у Школи је тако постављена да делују радне целине : разредна настава, предметна настава, као и административни, технички и помоћни послови.

Општом организацијом рада Школе непосредно руководи директор, а за организацију рада у организационим сегментима задужени су још помоћник директора и секретар школе.

Голубац је варошица, мали град у североисточној Србији на самој обали Дунава, на уласку у Ђердапску клисуру. Природа га је обдарила бројним богатствима и лепотама. На једној страни Ђердапско језеро и клисура крцата културно-историјским споменицима, а у залеђу обронци Карпата са шумовитим пределима. Ту, у готово нетакнутој природи, на обали Дунава, постоји и ради Основна школа ”Бранко Радичевић” са свим својим карактеристикама и специфичностима директно повезаним са географским положајем самог места и структуром становништва које у њему живи.

Школа је прерасла у установу из које излазе квалитетно образована деца која постижу завидне успехе и на бројним такмичењима.

Оснивање Школе у Голупцу, једне од првих народних школа у овом делу Подунавља, везује се за далеку 1835. годину. У прво време, због малог броја ђака и недостатка учитеља радила је у прекидима. Осам година касније, 1843. године, стекли су се

услови за континуиран рад на образовању младих све до данашњих дана.

Због специфичности географског положаја самог места, ОШ ”Бранко Радичевић” је матична са седиштем у Голупцу и надлежна је за 10 подручних одељења у селима која припадају општини (Добра, Брњица, Усије, Радошевац, Сладинац, Војилово, Малешево, Кудреш, Житковица, Снеготин, Двориште и Кривача).

Упркос дугој традицији, Школи у претходном периоду карактерише отвореност ка новинама, тежња савременом приступу у образовно-васпитном раду, подстицање стручног усавршавања наставника, успеси ученика на окружним и републичким такмичењима, пружање подршке ученицима и родитељима, отвореност ка инклузивној култури и пракси.

С. Ђ.

